

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

DRUGO ODJELJENJE

PREDMET VUJOVIĆ I LIPA D.O.O. protiv CRNE GORE

(Predstavka br. 18912/15)

PRESUDA

STRAZBUR

20. februar 2018. godine

PRAVOSNAŽNA

2. jul 2018.godine

Ova presuda će postati pravosnažna u okolnostima utvrđenim članom 44 stav 2 Konvencije. Ona može biti predmet redakcijske izmjene.

U predmetu Vujović i Lipa D.O.O. protiv Crne Gore,

Evropski sud za ljudska prava (Drugo odjeljenje), na zasijedanju Vijeća u sastavu:

Robert Spano, *predsjednik*,
Paul Lemmens,
Ledi Bianku,
Nebojša Vučinić,
Valeriu Griţco,
Jon Fridrik Kjølbro,
Stéphanie Mourou-Vikström, *sudije*,

i Stanley Naismith, *registrar odjeljenja*,

Nakon vijećanja na sjednici zatvorenoj za javnost, dana 30. januara 2018. godine,

donosi sljedeću presudu koja je usvojena tog dana:

POSTUPAK

1. Predmet je pokrenut predstavkom (br. 18912/15) protiv Crne Gore koju su Sudu podnijeli na osnovu člana 34 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: „Konvencija”) državljanin Crne Gore g-din Milorad Vujović (u daljem tekstu: „prvi podnosilac predstavke”) i D.O.O. građevinska firma registrovana u Crnoj Gori, Lipa D.O.O. (u daljem tekstu: „drugi podnosilac predstavke”) 14. aprila 2015. godine.

2. Podnosiocima predstavke je zastupao g-din B. Radović, advokat iz Cetinja. Vladu Crne Gore (u daljem tekstu: „Vlada”) je zastupala njihova zastupnica, g-đa V. Pavličić.

3. Podnosioci predstavke su se žalili, konkretno, na nemogućnost pristupa sudu jer je Apelacioni sud odbio da ispita osnovanost žalbe drugog podnosioca predstavke.

4. Dana 12. februara 2017. godine predstavka je komunicirana Vladi.

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

5. Prvi podnosilac predstavke je rođen 1956. godine i živi u Cetinju. Drugi podnosilac predstavke je osnovan u Cetinju 1990. godine. Prvi podnosilac predstavke je osnivač, jedini vlasnik i izvršni direktor drugog podnosioca predstavke. Činjenice ovog predmeta, na osnovu podnesaka stranaka, mogu biti sumirane kako slijedi.

6. Dana 1. jula 2013. godine stečajni povjerilac X je tražio od Privrednog suda u Podgorici da otvori stečajni postupak nad drugim podnosiocem predstavke. U postupku pred Privrednim sudom drugog podnosioca predstavke je zastupao prvi podnosilac predstavke i advokat po njegovom punomoćju. Dana 27. decembra 2013. godine Privredni sud je otvorio stečajni postupak i, *inter alia*, imenovao stečajnog upravnika.

7. Dana 23. januara 2014. godine drugi podnosilac predstavke je, preko advokata, uložio žalbu na odluku Privrednog suda.

8. Dana 18. marta 2014. godine Apelacioni sud u Podgorici je odbacio žalbu jer je podnijeta od strane neovlašćenog lica, s obzirom da advokata nije imenovao stečajni upravnik. Sud se pozvao na članove 75 i 76 Zakona o stečaju (vidjeti donje stavove 17 i 18). Ova odluka je uručena podnosiocima predstavke 17. aprila 2014. godine.

9. Dana 12. maja 2014. godine podnosioci predstavke su uložili ustavnu žalbu.

10. Dana 13. maja 2014. godine zastupnik podnosioca predstavke je podnio inicijativu Ustavnom sudu tražeći ocjenu ustavnosti člana 76 Zakona o stečaju koji je tada bio na snazi. U spisima predmeta ne postoji ništa vezano za ishod te inicijative.

11. Dana 23. jula 2014. godine Ustavni sud je odbacio ustavnu žalbu podnosioca predstavke “jer je nije podnijela stranka u domaćem postupku ili osoba ovlaštena da uloži žalbu u ime osobe čija prava i slobode su povrijeđeni”. Ova odluka je uručena podnosiocima predstavke 15. oktobra 2014. godine.

II. RELEVANTNO DOMAĆE PRAVO I PRAKSA

A. Ustav Crne Gore (objavljen u “Sl. listu CG”, br. 01/07)

12. Članom 20 je predviđeno da svako ima pravo na pravni lijek protiv odluke o njegovom pravu ili na zakonom zasnovanom interesu.

B. Zakon o stečaju (objavljen u “Sl. listu CG”, br. 01/11 i izmjene objavljene u “Sl. listu CG”, br. 53/16)

13. Članom 7 je predviđeno da će se shodno primjenjivati Zakon o parničnom postupku na sva pitanja koja nijesu regulisana ovim Zakonom.

14. Članom 32 je predviđeno, *inter alia*, da stečajni upravnik zastupa stečajnog dužnika.

15. Članom 33(5) i (6) je predviđeno, *inter alia*, da je stečajni upravnik dužan da pokrene postupak pred sudom, podnese tužbu, angažuje advokata, zaključi poravnanje, povuče tužbu ili se odrekne tužbe u postupku pred sudom ili organom uprave u Crnoj Gori i inostranstvu.

16. Članom 40 je predviđeno, *inter alia*, da stečajni upravnik ima pravo na nagradu i naknadu troškova, koje odredi stečajni sudija u vrijeme zaključenja stečajnog postupka.

17. Članom 75 je predviđeno da pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka nastaju danom objavljivanja oglasa o otvaranju postupka na oglasnoj tabli suda.

18. Član 76 je predviđao, u relevantnom vremenu, da otvaranjem stečajnog postupka prestaju zastupnička i upravljačka prava izvršnog direktora, pravnog zastupnika i punomoćnika i ta prava prelaze na stečajnog upravnika. Izmjenama iz 2016. godine ovaj član je izmijenjen i njime je predviđeno da danom otvaranja stečajnog postupka prestaju zastupnička i upravljačka prava izvršnog direktora, zastupnika i punomoćnika i ta prava prelaze na stečajnog upravnika, osim prava na podnošenje žalbe na rješenje o otvaranju stečajnog postupka.

C. Zakon o parničnom postupku (objavljen u “Sl. listu RCG”, br. 022/04, 028/05, 076/06 i „Sl. Listu CG“, br. 073/10, 047/15, 048/15 i 051/17)

19. Članom 3 je predviđeno da za tužbu i svaku drugu parničnu radnju stranka u postupku treba da ima pravni interes.

20. Članom 371 je predviđeno da će sud odbaciti žalbu koju podnese lice koje nije ovlašćeno da podnese žalbu.

D. Domaća praksa

21. U periodu između 19. juna 2012. godine i 25. septembra 2014. godine Apelacioni sud je odlučivao o osnovanosti brojnih žalbi koje su podnijeli stečajni dužnici protiv odluka zbog otvaranja stečajnog postupka (Pž.br. 505/2012, Pž.br. 663/2012, Pž.br. 682/12, Pž.br. 733/12, Pž.br. 310/2013, Pž.br. 344/13, Pž.br. 465/2013, Pž.br. 659/14).

22. Apelacioni sud je 7. maja i 17. jula 2015. godine odbacio dvije žalbe koje su podnijeli stečajni dužnici (Pž.br. 371/15 and Pž.br. 545/15) na osnovu toga što advokate nijesu ovlastili stečajni upravnici.

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANA 6 KONVENCIJE

23. Podnosioci predstavke su se žalili na osnovu člana 6 i 13 Konvencije zbog odbijanja Apelacionog suda da ispita osnovanost njihove žalbe. Sud smatra da žalbe treba da se ispituju samo na osnovu člana 6 (vidjeti

Sukhorubchenko protiv Rusije, br.69315/01, stav 60, 10. februar 2005. godine; vidjeti takođe, *mutatis mutandis*, *Assanidze protiv Gruzije* [VV], br.71503/01, stav 187, ECHR 2004-II; i *Popov protiv Moldavije (br. 1)*, br.74153/01, stav 58, 18. januar 2005. godine). Relevantni član glasi kako slijedi:

“Prilikom određivanja njegovih građanskih prava i obaveza .... svako ima pravo na pravičnu ... raspravu ... pred ... sudom”

24. Vlada je osporila ovu žalbu.

A. Prihvatljivost

1. Podnesci stranaka

25. Vlada je tvrdila da je predstavka nekompatibilna *ratione personae* u odnosu na prvog podnosioca predstavke. Nesporno je da je on bio osnivač i jedini vlasnik drugog podnosioca predstavke. Ipak, kako bi mogao tražiti da ima status žrtve, osoba mora biti direktno pogođena spornim mjerama, dok su se u konkretnom predmetu svi postupci vodili samo u odnosu na drugog podnosioca predstavke.

26. Vlada je takođe tvrdila da predstavka nije podnijeta u roku od šest mjeseci. Naročito, ustavna žalba nije bila djelotvoran pravni lijek u tom periodu, pa je stoga poslednju domaću odluku donio Apelacioni sud 18. marta 2014. godine. Odluka je dostavljena podnosiocima predstavke 17. aprila 2014. godine, dok je predstavka podnijeta 14. aprila 2015. godine.

27. Podnosioci predstavke su osporili tvrdnje Vlade. Konkretno, njihova upotreba ustavne žalbe se ne može tumačiti kao nepotrebna i neadekvatna, na njihovu štetu.

2. Zaključak Suda

a. Uskladenost *ratione personae*

28. Relevantni principi u ovom smislu su dati u, npr. , *Ankarcrona protiv Švedske* (odl.), br.35178/97, 27. jun 2000. godine.

29. Vraćajući se na konkretan predmet, Sud primjećuje da je prvi podnosilac predstavke jedini vlasnik drugog podnosioca predstavke. Kao posljedica toga, a nasuprot situaciji u, npr., *Agrotexim i drugi protiv Grčke* (24. oktobar 1995. godine, stav 65, Serija A br. 330-A, gdje su kompanije podnosioci predstavke posjedovali samo oko polovine dionica predmetne kompanije), nije postojao rizik od sukoba mišljenja između akcionara ili između akcionara i odbora direktora u vezi stvarnosti povreda prava zaštićenih Konvencijom i njenim Protokolima ili u vezi odgovarajućeg načina reakcije na takve povrede (vidjeti *Ankarcrona* (odl.), gore citirana).

30. Uzimajući u obzir odsustvo takmičarskog interesa koji bi mogao stvoriti poteškoće, a u svijetlu okolnosti cjelokupnog predmeta, Sud smatra

da su podnosioci predstavke blisko povezani jedan sa drugim, te da bi bilo vještački razdvajati ih u ovom kontekstu, i da čak iako je stranka u domaćim postupcima bio samo drugi podnosilac predstavke, prvi podnosilac predstavke može takođe razumno tvrditi da je žrtva u smislu člana 34 Konvencije (vidjeti *Ankarcrona*, gore citirana; vidjeti takođe *Eugenia Michaelidou Developments Ltd i Michael Tymvios protiv Turske*, br.16163/90, stav 21, 31. jul 2003. godine; i *Kin-Stib i Majkić protiv Srbije*, br.12312/05, stav 74, 20. april 2010. godine). Prigovori Vlade u ovom smislu moraju biti odbijeni.

b. Šest mjeseci

31. Relevantni principi u ovom smislu su iznijeti u presudi *Mocanu i drugi protiv Rumunije* [VV], br.10865/09, 45886/07 i 32431/08, stavovi 258-261, ECHR 2014 (izvodi). Konkretno, period od šest mjeseci počinje da teče od pravosnažne presude u procesu iscrpljivanja domaćih pravnih lijekova (vidjeti *Mocanu i drugi*, gore citirana, stav 259). Sud ponavlja u ovom smislu da član 35 stav 1 ne može biti tumačen na način kojim bi se tražilo od podnosioca predstavke da opterećuje Sud žalbom prije nego što njegova pozicija u vezi sa spornim pitanjem bude konačno riješena na domaćem nivou, u suprotnom, bio bi prekršen princip supsidijarnosti (*Mocanu i drugi*, gore citirana, stav 260).

32. Vraćajući se na konkretan predmet, Sud primjećuje da se ustavna žalba u Crnoj Gori može smatrati djelotvornim domaćim pravim lijekom od 20. marta 2015. godine (vidjeti *Siništaj i drugi protiv Crne Gore*, br.1451/10 i 2 druge, stav 123, 24. novembar 2015. godine). Prije tog datuma smatrana je nedjelotvornim pravim lijekom samo u odnosu na dužinu trajanja postupka, uslova u pritvoru i nedostatka medicinske njege, s obzirom da nije bilo “pojedinačne odluke” protiv koje se takva žalba mogla ulagati (vidjeti *Bulatović protiv Crne Gore*, br. 67320/10, stav 109, 22. jul 2014. godine); Sud se nije izjasnio o njenoj djelotvornosti u vezi sa drugim pitanjima. Primjećuje se da se konkretan predmet ne odnosi na dužinu trajanja postupka, uslova u pritvoru ili nedostatak medicinske njege, i da je postojala odluka protiv koje se takva žalba mogla uložiti. Iako se od njih nije očekivalo da to urade u konkretnom periodu, podnosioci predstavke su iskoristili ustavnu žalbu, o kojoj je Ustavni sud odlučio 23. jula 2014. godine. Kako je ova odluka uručena podnosiocima predstavke 15. oktobra 2014. godine, a konkretna predstavka podnijeta 14. aprila 2015. godine, Sud smatra da je žalba podnosioca predstavke podnijeta u roku od šest mjeseci (vidjeti, *mutatis mutandis*, *Siništaj i drugi*, gore citirana, stav 130). Primjedbe Vlade u ovom smislu moraju biti odbijene.

c. Zaključak Suda

33. Sud primjećuje da ova žalba nije očigledno neosnovana u smislu člana 35 stav 3 (a) Konvencije. Dalje primjećuje da nije neprihvatljiva po bilo kom drugom osnovu. Stoga mora biti proglašena prihvatljivom.

B. Osnovanost*1. Podnesci stranaka***a. Podnosioci predstavke**

34. Podnosioci predstavke su ponovili svoje tvrdnje. Konkretno, odluka Apelacionog suda da odbaci njihovu žalbu jer pravni zastupnik nije bio opunomoćen od strane stečajnog upravnika je bila presedan jer je u svim prethodnim predmetima, kao i u nekim kasnijim slučajevima, ispitivao osnovanost žalbi koje su podnijeli stečajni dužnici. Dostavili su domaću relevantnu sudsku praksu u tom smislu (vidjeti gornji stav 21).

35. Dalje su tvrdili da članovima 32 i 33 (5) i (6) nije predviđena obaveza stečajnog upravnika da uloži žalbu na rješenje o stečajnom postupku. Od 2011. godine, kada je Zakon o stečaju stupio na snagu, nije bio niti jedan slučaj da se stečajni upravnik žalio na rješenje o otvaranju stečajnog postupka. S obzirom da tek nakon zaključenja ovog postupka oni imaju pravo na nagradu (vidjeti gornji stav 16), u njegovom/njenom je najboljem interesu da se nastavi stečajni postupak. Član 7 Zakona o stečaju se odnosi na primjenu Zakona o parničnom postupku, i njegove relevantne odredbe predviđaju da svaku pravnu radnju može preduzeti bilo koje lice koje ima pravni interes, što stečajni upravnik nije imao.

b. Vlada

36. Vlada je tvrdila da nije bilo povrede člana 6 jer su podnosioci predstavke mogli da ulože žalbu, samo ne preko izvršnog direktora ili zastupnika kojeg on opunomoći, već preko stečajnog upravnika. Vlada se pozvala na članove 32, 75 i 76 Zakona o stečaju (vidjeti gornje stavove 14 i 17-18). S obzirom da je žalbu podnijelo lice koje nije bilo ovlašćeno, ona je shodno tome, odbačena na osnovu člana 371 Zakona o parničnom postupku (vidjeti gornji stav 20).

37. Vlada je priznala da je praksa Apelacionog suda zaista bila drugačija do 2015. godine, ali da od tada Apelacioni sud stalno odbacuje žalbe koje podnesu advokati koje nije opunomoćio stečajni upravnik. Dostavili su dvije odluke Apelacionog suda donijete u 2015. godini (vidjeti gornji stav 22).

38. Tvrdnja podnosilaca predstavke da stečajni upravnik nije imao pravnog interesa je bila irelevantna jer su oni morali da poštuju zakon i postupaju u skladu sa principima integriteta i profesionalnih nadležnosti.

2. Zaključak Suda

39. Relevantni principi u smislu prava na pristup sudu su iznijeti u obimnoj praksi Suda, počevši od *Golder protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 21. februar 1975. godine, stav 36, Serija A, br. 18 a najskorije iznijeti u *Baka protiv Mađarske* [VV], br.20261/12, stav 120, ECHR 2016 (izvodi) i *Lupeni Grčka Katolička Parohijai drugi protiv Rumunije* [VV], br.76943/11, stav 84-90, ECHR 2016 (izvodi).

40. Konkretno, Konvencija ne obavezuje države Ugovornice da osnivaju apelacioni sud u građanskim predmetima. Ipak, kada takvi sudovi postoje, garancije iz člana 6 se moraju uskladiti, *inter alia*, obezbjeđivanjem strankama efikasnog pristupa sudovima prilikom određivanja njihovih “građanskih prava i obaveza” (vidjeti, među mnogim drugim izvorima, *Levages Prestations Services protiv Francuske*, 23. oktobar 1996. godine, stav 44, *Reports of Judgments and Decisions* 1996-V, i *Poitrimol protiv Francuske*, 23 novembar 1993. godine, stavovi 13-15, Serija A br. 277-A). Pravo na pristup sudu nije apsolutno, već može biti predmet ograničenja; ta ograničenja dozvoljena su indirektno, jer pravo pristupa sudu po samoj svojoj prirodi traži da ga država uredi, a takvo uređenje može varirati u vremenu i mjestu, shodno potrebama i resursima date zajednice i datih pojedinaca (vidjeti *Stanev protiv Bugarske* [VV], br.36760/06, stav 230, ECHR 2012). Prilikom određivanja takve regulative, države Ugovornice uživaju određeni stepen slobodne procjene. Mada konačna odluka o poštovanju zahtjeva Konvencije jeste na ovom Sudu, dio funkcije Suda nije da zamijeni ocjenu državnih vlasti bilo kakvom ocjenom o tome šta bi moglo biti najbolja politika rada na tom polju. S druge strane, ograničenja koja se tu primjenjuju ne smiju ograničiti pristup koji se pojedincima daje na način ili u mjeri koja bi ugrozila samu suštinu tog prava. Nadalje, ograničenje neće biti kompatibilno sa članom 6 stav 1, ako ne nastoji ostvariti legitiman cilj i ako ne postoji razuman odnos proporcionalnosti između upotrijebljenih sredstava i cilja koji se želi ostvariti (ibid.; vidi, uz druge brojne izvore, i *Cordova protiv Italije* (br. 1), br.40877/98, stav 54, ECHR 2003-I, i rekapitulaciju relevantnih principa u *Fayed protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 21. septembar 1994. godine, stav 65, Serija A, br. 294-B i *Lupeni Grčka Katolička Parohija i drugi*, gore citirana, stav 89).

41. Vraćajući se na predmetni slučaj, Sud primjećuje da je u članovima 32 i 76 Zakona o stečaju koji je bio na snazi u relevantnom periodu, bilo predviđeno da se otvaranjem stečajnog postupka sva prava u vezi predstavljanja kompanije prenose na stečajnog upravnika i da će on ili ona predstavljati stečajnog dužnika (vidjeti gornje stavove 14 i 18). S druge strane, članom 20 Ustava je predviđeno da svako ima pravo na pravni lijek protiv odluke o njegovom pravu ili na zakonom zasnovanom interesu. (vidjeti gornji stav 12). Sud je dalje primijetio da članom 33 Zakona o stečaju nije eksplicitno predviđena dužnost stečajnog upravnika da ulaže žalbu, a Vlada, sa svoje strane, nije podnijela domaću sudsku praksu gdje je

stečajni upravnik zapravo ulagao žalbu na rješenje o otvaranju stečajnog postupka. Štaviše, članom 40 Zakona o stečaju je predviđeno da stečajni upravnik ima pravo na nagradu tek nakon zaključenja stečajnog postupka (vidjeti gornji stav 16), čime se nameće pitanje da li bi on ili ona imali koristi od žalbe na otvaranje stečajnog postupka. Konačno, pravo na pristup sudu sadržano u članu 6 podrazumijeva, među drugim stvarima, mogućnost da lice čija su građanska prava povrijeđena pokrene postupak direktno i nezavisno (vidjeti *Capital Bank AD protiv Bugarske*, br.49429/99, stav 118, ECHR 2005-XII (izvodi)) a ne preko trećih lica. Ipak, u konkretnom predmetu, podnosioci predstavke se nijesu mogli žaliti direktno i nezavisno protiv odluke koja je na njih direktno uticala, već samo preko stečajnog upravnika.

42. Sud dalje opaža da je Apelacioni sud dosljedno ispitivao osnovanost žalbi koje su podnijeli stečajni dužnici (vidjeti gornji stav 21) do žalbe podnosioca predstavke. Podnosioci predstavke su tvrdili, a Vlada nije dostavila dokaz da je bilo suprotno, da je odluka u njihovom predmetu bila prva gdje je Apelacioni sud presudio drugačije i odbacio žalbu jer je nije podnio stečajni upravnik ili advokat kojem je on dao punomoćje. Čak i da je Apelacioni sud počeo da dosljedno odbacuje takve žalbe od 2015. godine, kao što je Vlada iznijela, to je bilo više od godinu dana nakon što je odbačena žalba podnosioca predstavke i u vrijeme kada je relevantna praksa bila jasno drugačija.

43. Čak i pod pretpostavkom da je sporno ograničenje bilo zakonito, Vlada nije dostavila bilo kakav argument u tom cilju ili u cilju proporcionalnosti između upotrijebljenih sredstava i cilja kome se težilo, koji god da je bio. Sud primjećuje u ovom smislu da je zakonodavac, takođe, smatrao da član 76 nije proporcionalan s obzirom da je 2016. godine izmijenjen kako bi se sačuvalo pravo izvršnog direktora kompanije i/ili njenog zastupnika da uloži žalbu protiv rješenja o otvaranju stečajnog postupka (vidjeti gornji stav 18).

44. Na osnovu gore navedenog, Sud smatra da je činjenica da su podnosioci predstavke izgubili mogućnost da iskoriste pravni lijek za koji su razumno vjerovali da je dostupan, dovelo do neproporcionalnih smetnji (vidjeti, *mutatis mutandis*, *Maširević protiv Srbije*, br.30671/08, stav 50, 11. februar 2014. godine). Na osnovu toga, bilo je povrede člana 6 stav 1 Konvencije.

II. NAVODNA POVREDA ČLANA 1 PROTOKOLA 1 UZ KONVENCIJU

45. Podnosioci predstavke su se žalili na povredu člana 1 Protokola 1 koji glasi kako slijedi:

“Svako fizičko i pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primjenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulisala korištenje imovine u skladu sa opštim interesima ili da bi obezbijedila naplatu poreza ili drugih dažbina ili kazni.”

46. Vlada je osporila ove navode.

47. Sud primjećuje da je ova žalba povezana sa gore povezanom žalbom i stoga mora isto tako biti proglašena prihvatljivom.

48. Ipak, uzimajući u obzir zaključak na osnovu člana 6 stav 1 Konvencije i zaključak da su podnosioci predstavke bili neopravdano spriječeni da dobiju sudsku odluku o njihovoj žalbi u vezi otvaranja stečajnog postupka, Sud smatra da ne može nagađati kakva bi situacija bila da su podnosioci predstavke imali djelotvoran pristup sudu. Shodno tome, ne smatra neophodnim da odlučuje o žalbi podnosilaca predstavke na osnovu člana 1 Protokola 1 (vidjeti *Chakalova-Ilieva protiv Bugarske*, br.53071/08, stav 47, 6. oktobar 2016. godine, i tamo navedene citate).

III. PRIMJENA ČLANA 41 KONVENCIJE

49. Član 41 Konvencije predviđa:

“Kada Sud utvrdi prekršaj Konvencije ili Protokola uz nju, a unutrašnje pravo Visoke strane ugovornice u pitanju omogućava samo djelimičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravično zadovoljenje oštećenoj strani.”

A. Naknada štete

50. Prvi podnosilac predstavke je tražio 82.752,22 eura zbog gubitka prihoda zbog stečajnog postupka, a drugi podnosilac predstavke je tražio 349.782,00 eura zbog neispunjenja građevinskih ugovora, na ime materijalne štete. Prvi podnosilac predstavke je tražio i 250.000,00 eura za nematerijalnu štetu.

51. Vlada je osporila zahtjeve podnosilaca predstavke kao previsoke.

52. Sud ne nalazi bilo kakvu uzročnu vezu između utvrđene povrede i navodne materijalne štete; stoga odbacuje ovaj zahtjev. S druge strane, Sud prihvata da je prvi podnosilac predstavke pretrpio određenu nematerijalnu štetu koja se ne može dovoljno nadoknaditi samim utvrđivanjem povrede. Procjenom na jednakoj osnovi i uzimajući u obzir okolnosti predmeta, Sud dodjeljuje iznos od 3.600,00 eura po ovom osnovu.

B. Troškovi i izdaci

53. Prvi podnosilac predstavke je tražio 35.100,00 eura za troškove i izdatke nastale pred domaćim sudovima i Sudom.

54. Vlada je osporila zahtjeve podnosioca predstavke kao previsoke

55. Na osnovu prakse Suda, podnosilac predstavke ima pravo na naknadu troškova postupka samo ako dokaže da su ti troškovi stvarno i neophodno nastali i da su razumni u iznosu. U konkretnom predmetu razmatrajući dokumenta koja je imao na raspolaganju i na osnovu gore navedenih kriterijuma, Sud smatra razumnim da dodijeli prvom podnosiocu predstavke iznos od 2.500,00 eura za troškove postupka po svim osnovima.

C. Zatezna kamata

56. Sud smatra da je primjereno da kamatna stopa bude zasnovana na najnižoj kamatnoj stopi Evropske centralne banke uz dodatak od tri procenta poena.

IZ TIH RAZLOGA, SUD, JEDNOGLASNO,

1. *Proglašava* predstavku prihvatljivom;
2. *Utvrdjuje* da je bilo povrede člana 6 Konvencije;
3. *Utvrdjuje* da nema potrebe da ispituje žalbu na osnovu člana 1 Protokola 1 Konvencije;
4. *Utvrdjuje*
  - (a) da tužena država treba da plati prvom podnosiocu predstavke, u roku od tri mjeseca od dana pravosnažnosti ove presude, u skladu sa članom 44 stav 2 Konvencije, sledeće iznose:
    - (i) 3.600,00 (tri hiljade i šest stotina eura), plus bilo koji porezi koji se mogu naplatiti, na ime nematerijalne štete;
    - (ii) 2.500,00 (dvije hiljade pet stotina eura), plus bilo koji porezi koji se mogu naplatiti, na ime troškova i izdataka;
  - (b) da će se od isteka gore navedena tri mjeseca do isplate, kamata obračunavati na gornje iznose po najnižoj kamatnoj stopi Evropske centrale banke tokom obračunskog perioda, uz dodatak od tri procentna poena;
5. *Odbija* ostatak žalbe podnosioca predstavke za pravičnim zadovoljenjem.

Sačinjeno na engleskom jeziku, u pismenoj formi, dana 20. februara 2018. godine, na osnovu Pravila 77 stavovi 2 i 3 Poslovnika Suda.

Stanley Naismith
registrar

Robert Spano
predsjednik